

LANDSTINGSREVISIONEN

DNR: REV 49:2-2015

PROMEMORIA

Uppföljande granskning av landstingets leveran- törsregister

OKTOBER 2015

Innehåll

1	SAMMANFATTANDE ANALYS	3
1.1	REKOMMENDATIONER	3
2	BAKGRUND	4
2.1	REVISIONSFRÅGOR	4
2.2	AVGRÄNSNING.....	4
3	REVISIONSKRITERIER	5
3.1	METOD	5
4	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	5
4.1	LEVERANTÖRSPROCESSEN	5
4.2	UPPLÄGG OCH ÄNDRINGAR AV LEVERANTÖRER I AGRESSO	6
4.3	VÅR KOMMENTAR.....	7
4.4	REGISTERVÅRD	7
4.5	VÅR KOMMENTAR.....	8
4.6	REGISTERANALYS.....	8
4.7	VÅR KOMMENTAR.....	9
5	SVAR PÅ REVISIONSFRÅGOR	10
6	REKOMMENDATIONER	11

1 Sammanfattande analys

Landstinget saknar rutiner som säkerställer att korrekta uppgifter om leverantörer finns registrerade i landstingets leverantörsregister. Vi bedömer därför att landstingsstyrelsen inte har säkerställt en tillräcklig kontroll över leverantörsregistret.

Det finns drygt 11 000 aktiva leverantörer i landstingets leverantörsregister i Agresso. En genomgång av leverantörsregistret visar att ca 5 procent av posterna saknar organisationsnummer. I 9 procent av fallen finns det dubletter. En kontroll av de svenska organisationsnumren i landstingets leverantörsregister mot Skatteverkets register visar att det finns 55 stycken felaktiga organisationsnummer.

Avdelningen för leverantörsfakturor har visserligen dokumenterade rutiner för nyregistrering och ändring av leverantörsuppgifter i Agresso som de följer. Det saknas dock rutiner som omfattar löpande kontroll av riktigheten av både nya och befintliga leverantörer. De rutiner som finns är dessutom otydliga och ofullständiga när det gäller vad handläggarna ska göra om uppgifter saknas på fakturan vid upplägg av ny leverantör. Det saknas också en dokumenterad riskanalys för hanteringen av leverantörsregistret.

Ett stickprov visar att det har skett förbättringar sedan förra granskningen. Till skillnad från 2012 års granskning förekommer exempelvis inte några aktiva leverantörer som är försatta i konkurs eller som är avregistrerade som bolag. Detta är troligtvis en effekt av den rensning av leverantörsregistret som avdelningen för leverantörsfakturor gjorde efter föregående granskning.

1.1 Rekommendationer

Vi rekommenderar landstingsstyrelsen att säkerställa att:

- Samtliga aktiva leverantörer har ett giltigt organisations- eller personnummer. Utländska företag kan registreras med momsregistreringsnummer.
- Det finns skriftliga rutiner som innebär återkommande dokumenterade kontroller vilka säkerställer att rätt uppgifter om företagen finns i leverantörsregistret.
- Det görs kontroll mot bolagsregister för att förebygga risken att utbetalning sker till fiktiv leverantör.
- Det upprättas en riskanalys för hanteringen av leverantörsregistret.

2 Bakgrund

Utifrån en riskanalys har revisorerna beslutat att granska landstingets faktureringsprocess.

Årligen hanteras drygt 175 000 fakturor i landstingets fakturahanteringssystem Agresso. Det finns drygt 11 000 aktiva leverantörer.

År 2012 genomförde revisorerna en granskning (nr 07/2012) av landstingets leverantörsregister som visade att landstinget inte hade rutiner som säkerställer att korrekta uppgifter om leverantörer finns registrerade i leverantörsregistret.

En bristande kontroll av leverantörsregistret kan leda både till ekonomisk skada och förtroendskada för landstinget.

2.1 Revisionsfrågor

Har landstingsstyrelsen en tillräcklig intern kontroll över landstingets leverantörsregister?

Den övergripande revisionsfrågan ska vi besvara med hjälp av följande underliggande revisionsfrågor:

Har styrelsen säkerställt att:

- det finns dokumenterade rutiner för upplägg och avslut av leverantörer i leverantörsregistret?
- det görs en tillräcklig kontroll av leverantörer i samband med att de läggs upp i leverantörsregistret?
- det finns dokumenterade rutiner för en löpande kontroll av leverantörerna i landstingets leverantörsregister?
- det görs en löpande kontroll av leverantörerna i landstingets leverantörsregister?
- det finns dokumenterade riskanalyser för hanteringen av leverantörsregistret?
- tillräckliga åtgärder är vidtagna med anledning av rekommendationer i rapport nr 07/2012?

2.2 Avgränsning

Granskningen är avgränsad till landstingets leverantörsregister i Agresso.

3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Vi kommer att utgå från nedanstående revisionskriterier:

- Kommunallagen (6 kap. 7 §, 33 § och 37 §)
- Landstingets regelverk

3.1 Metod

Granskningen har genomförts med hjälp av registeranalys och dokumentstudier. Vi har gjort en genomgång av de aktiva leverantörerna i Agresso för att se om organisationsnumret är registrerat eller om det förekommer dubletter av leverantörer. Vi har också gjort en kontroll om någon av leverantörerna är försatt i konkurs eller är avregistrerad som bolag. Intervjuer har genomförts med berörd personal på avdelningen för leverantörsfakturor inom ekonomistaben.

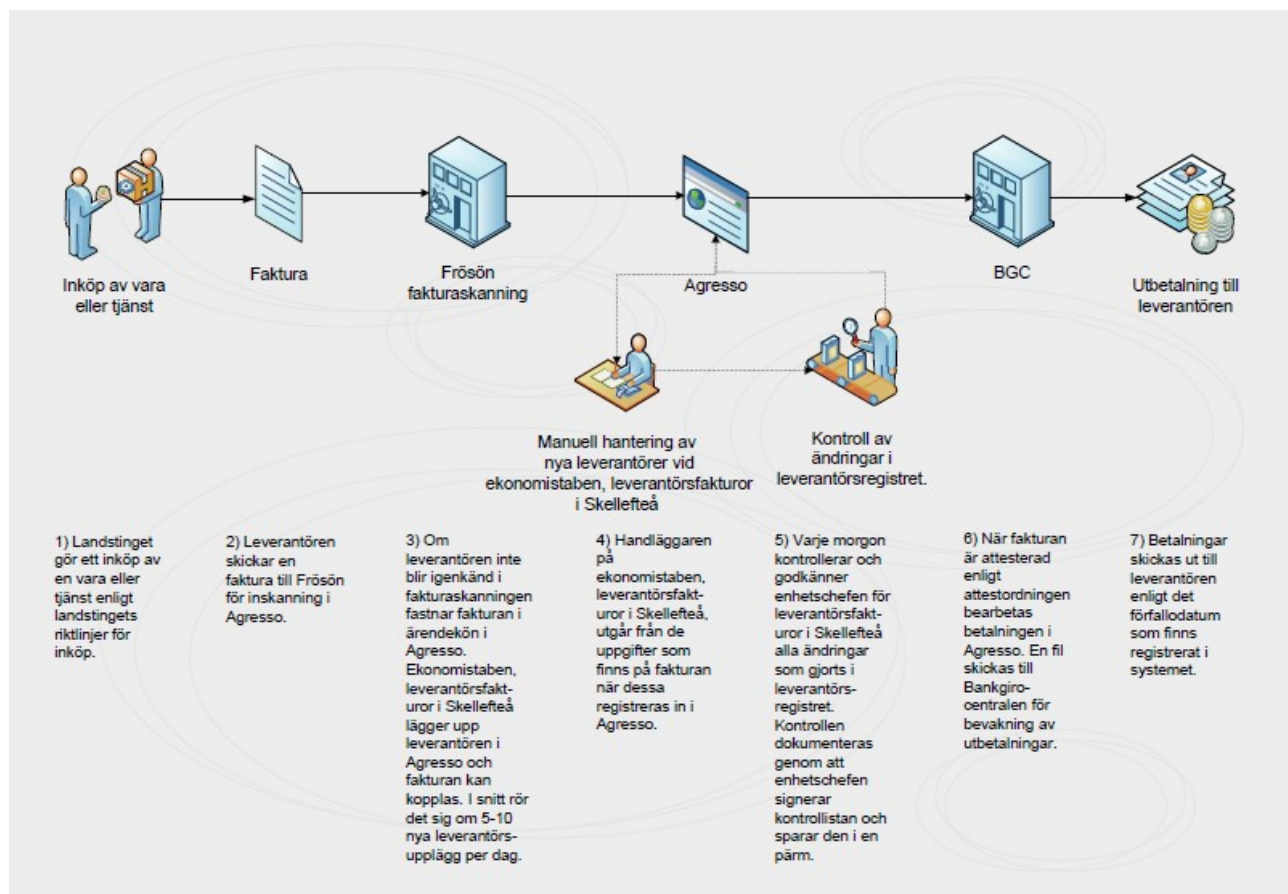
4 Resultat av granskningen

4.1 Leverantörsprocessen

Årligen hanteras drygt 175 000 fakturor i landstingets fakturahanteringssystem Agresso. Det finns drygt 11 000 aktiva leverantörer i leverantörsreskontran. Med status aktiv menas att leverantören inte är stängd för utbetalning. Medarbetare på ekonomistaben, leverantörsfakturor i Skellefteå, har behörighet att göra upplägg och ändringar i leverantörsregistret. I dagsläget rör det sig om sju personer inklusive enhetschefen.

Landstinget har fakturaadress dit alla pappersfakturor ska sändas. Ett externt företag tar hand om fakturaskanningen åt landstinget. Leverantörsreskontran är integrerad i ekonomisystemet Agresso.

På nästa sida visas en schematisk bild av fakturahanteringsprocessen från att ett inköp görs till dess att landstinget betalar ut pengarna till leverantören.

Schematisk bild av leverantörsfakturaprocessen från inköp till utbetalning.

4.2 Upplägg och ändringar av leverantörer i Agresso

När en faktura blir inskannad i Agresso via inskanningscentralen på Frösön knyts fakturan mot en befintlig leverantör i systemet med hjälp av organisationsnummer. I de fall leverantören inte finns registrerad sedan tidigare eller om organisationsnummer saknas fastnar fakturan i systemets ankomstkö. Handläggarna vid leverantörsfakturor i Skellefteå kontrollerar ankomstkön dagligen och använder uppgifterna som finns på den inskannade fakturan för inregistrering i Agresso. Enligt rutinbeskrivning för upplägg av nya leverantörer ska en formatkontroll göras som innefattar kontroll av att plusgiro eller bankgiro finns, samt att organisationsnummer och namn finns på fakturan. Om dessa uppgifter saknas ska en återkoppling ske till leverantören för att kunna göra en komplettering. Enligt chefen för leverantörsfakturor görs ingen ytterligare kontroll av att fakturan uppfyller krav på vad en faktura ska innehålla enligt bokföringslagen och mervärdesskattelagen. Enligt landstingets attestreglemente och dess tillämningsanvisningar är det upp till mottagningsattestanten att kontrollera att fakturan uppfyller krav för verifikationer och rätt till momsavdrag. Avdelningen för leverantörsfakturor informerar användarna om vikten av att kontrollera att momsen är korrekt specificerad på fakturan. Detta för att landstinget ska ha rätt till momsavdrag.

Avdelningen för leverantörsfakturor har en intern rutinbeskrivning som beskriver hur kontroll av förändringar i leverantörsfakturan ska gå till. Enhetschefen har som rutin att dagligen ta ut en lista från ekonomisystemet som

innehåller alla ändringar i leverantörsregistret. Med ändring avses både nyupplägg av leverantörer och ändringar av uppgifter hos en redan befintlig leverantör. Enhetschefen kontrollerar att alla ändringar stämmer mot underlaget på fakturan och signerar listan som därefter sparas i en pärm på enheten. Enhetschefen undviker att själv registrera nya leverantörer eller att göra ändringar i leverantörsuppgifter eftersom han själv har en kontrollerande funktion. I de fall enhetschefen gjort ändringar eller nyupplägg får någon av handläggarna på enheten kontrollera dennes poster och signera dessa.

Vid ändringar i leverantörsregistret är det enbart den senaste ändringen som syns i systemet med signatur på den som gjort ändringen och tidpunkt. Tidigare ändringar skrivs över varför det inte går att få ut någon logglista på historiska förändringar. Enligt chefen för leverantörsfakturor är det därför viktigt att handläggarna skriver i kommentarsfältet vilken ändring de gjort och varför, då denna text sparas.

Chefen för leverantörsfakturor känner inte till att det finns någon upprättad riskbedömning för hanteringen av leverantörsregistret. I landstingsstyrelsens internkontrollplan finns risken att leverantörsregistret inte är fullständigt med som en risk. Styrelsens bedömning är att det är osannolikt att det inträffar, men om det sker så är konsekvenserna allvarliga. Det finns ingen kontrollaktivitet kopplad till denna risk.

4.3 Vår kommentar

Avdelningen för leverantörsfakturor har dokumenterade rutiner för nyregistrering och ändring av leverantörsuppgifter i Agresso. Rutinerna är otydliga och ofullständiga när det gäller vilka åtgärder handläggarna ska vidta om uppgifter saknas på fakturan vid upplägg av ny leverantör. Den kontroll som sker vid nyregistrering och ändring är att de uppgifter som är registrerade i leverantörsfakturasystemet är desamma som de uppgifter som finns på fakturan. Rutinen anger inte att kontroll ska göras av bank- eller plusgironummer så att det är kopplat till samma namn som anges på fakturan, eller att kontroll ska ske av organisationsnumret mot något bolagsregister.

Risker som detta kan innebära :

- Landstinget kan göra utbetalning till fel företag
- Bluffakturor upptäcks inte
- Landstinget riskerar att handla med icke upphandlad part

4.4 Registervård

Av rutinbeskrivning för avdelningen för leverantörsfakturor framgår det att en periodisk rensning av leverantörer ska ske årligen. De leverantörer som det inte skett någon utbetalning till inom en period på två år ska spärras i affärssystemet. Detta innebär att de finns kvar i historiken, men att det inte är möjligt att genomföra en utbetalning till leverantören. I fältet text ska handläggaren ange orsakstexten stängd på grund av inaktivitet. För att en utbetalning ska kunna ske till en spärrad leverantör måste spärren plockas

bort. Chefen för leverantörsfakturor uppger att det är över ett år sedan denna rensning senast gjordes. Det har inte gjorts efter att landstinget bytte leverantörsfakturasystem till Agresso i början av år 2014.

Avdelningen för leverantörsfakturor har ingen rutin för att kontrollera att rätt uppgifter är registrerade på befintliga leverantörer. Vid den senaste granskningen av landstingets leverantörsregister (nr 07/2012) gjordes en kontroll mot Skatteverkets register där det framkom att många uppgifter var felaktiga. Ett flertal bolag var avregistrerade eller hade gått i konkurs. Avdelningen för leverantörsfakturor gjorde i samband med detta ett uppställningsarbete för att inaktivera leverantörer med utgångspunkt från uppgifterna från granskningen. Efter det har det inte skett någon ytterligare kontroll av leverantörsregistret. I samband med denna granskning har vi återigen skickat in leverantörsregistret till Skatteverket för kontroll. Resultatet presenteras under rubriken registeranalys.

4.5 Vår kommentar

Det finns inga rutiner som omfattar löpande kontroll av riktigheten av befintliga leverantörer. Om landstinget har aktiva leverantörer i sitt leverantörsregister som är avregistrerade eller i konkurs kan det få konsekvenser för landstinget:

- Landstinget gör affärer med en part som kanske inte kommer att kunna leverera.
- Landstinget vet inte vem som är betalningsmottagare till fakturan.

Samma status används för leverantörer som är stängda på grund av inaktivitet eller som är stängda på grund av andra orsaker såsom att företaget har gått i konkurs. För att se orsaken måste man gå in och läsa kommentarsfältet.

4.6 Registeranalys

En genomgång av de aktiva leverantörerna i Agresso visar att ca 5 procent saknar organisationsnummer. 8 procent av leverantörerna är utländska företag eller privatpersoner eller företag registrerade med ett icke korrekt organisationsnummer. I 9 procent av fallen finns det dubletter, det vill säga att samma organisationsnummer är upplagt med flera olika leverantörsnummer. Enligt chefen för leverantörsfakturor kan detta i vissa fall bero på att systemet kräver det när en leverantör byter bank- eller plusgironummer och det samtidigt finns en obetald faktura i systemet på det gamla bank- eller plusgironumret. Då kan man inte byta bankuppgifter utan måste lägga upp en ny leverantör. Dessutom förloras historiken vid byte av bankuppgifter. Det går inte att se till vilket bank- eller plusgiro en historisk betalning har skett till då det alltid är de aktuella bankuppgifterna som visas.

En kontroll av de svenska organisationsnumren i leverantörsregistret mot Skatteverkets register visar att det finns 55 stycken felaktiga organisationsnummer.

	2015	2012
Antal aktiva leverantörer	11 900	12 800
Antal i konkurs	0	187
Antal avregistrerade	0	351
Organisationsnummer saknas	5%	17%
Dubbletter	9%	10%

Jämförelse av de aktiva leverantörerna mellan år 2015 och år 2012

4.7 Vår kommentar

Jämfört med 2012 års granskning har andelen som saknar organisationsnummer minskat från 17 procent till 5 procent. I de fall det rör sig om utländska företag registrerar handläggarna momsregistreringsnumret. Vår bedömning är dock att antalet utan organisationsnummer kan minskas ner ytterligare. I de flesta fall bör det gå att hitta antingen organisationsnummer eller ett personnummer.

Andelen dubbletter är ungefär lika stor som vid föregående granskning. Det finns dubbletter av nästan en tiondel av alla leverantörer. Systemet kräver dubbla leverantörsnummer i de fall där det finns öppna fakturor i samband med byte av bankuppgifter. Vår bedömning är dock att det borde gå att rensa i efterhand så att enbart leverantörens aktuella bankuppgifter finns aktiva.

Risker som detta kan innebära:

- Leverantörsöversikten blir oöverskådlig då samma leverantör kan finnas på flera leverantörsreskontror.
- Om ett leverantörssamarbete ska avslutas kan den som ska inaktivera leverantören i systemet missa att avsluta leverantören i sin helhet om samma leverantör finns registrerad flera gånger
- Samma leverantör kan ha flera plus- eller bankgironummer kopplade mot olika namn. Risken finns att pengar utbetalas till fel företag.

En positiv iakttagelse är att ingen av leverantörerna som skickats för kontroll mot Skatteverkets register var försatt i konkurs eller avregistrerat som bolag. Detta är troligtvis en effekt av den rensning av leverantörsregistret som avdelningen för leverantörsfakturor gjorde efter föregående granskning.

5 Svar på revisionsfrågor

Revisionsfrågor	Bedömning	Kommentar
Har styrelsen säkerställt att:		
Det finns dokumenterade rutiner för upplägg och avslut av leverantörer i leverantörsregistret?	Ja	Det finns interna dokumenterade rutiner för upplägg och avslut. Dessa är dock otydliga och ofullständiga.
Det görs en tillräcklig kontroll av leverantörer i samband med att de läggs upp i leverantörsregistret?	Nej	Kontroll görs att organisationsnummer och namn och adress finns på fakturan. Ingen konsekvent kontroll görs av bank- eller plusgiro eller mot bolagsregister.
Det finns dokumenterade rutiner för en löpande kontroll av leverantörerna i landstingets leverantörsregister?	Delvis	Det finns dokumenterade rutiner för löpande kontroll av leverantörer när det gäller att stänga leverantörer som inte använts på längre tid. Rutinen är dock ofullständig då det inte finns någon rutin för att kontrollera om uppgifterna stämmer.
Det görs en löpande kontroll av leverantörerna i landstingets leverantörsregister?	Delvis	Det görs löpande kontroll av leverantörer som inte använts på två år, men ingen kontroll över att uppgifterna om leverantörerna stämmer.
Det finns dokumenterade riskanalyser för hanteringen av leverantörsregistret?	Nej	Det finns ingen dokumenterad riskanalys för hanteringen av leverantörsregistret.
Tillräckliga åtgärder är vidtagna med anledning av rekommendationer i rapport nr 07/2012?	Nej	Förbättring har skett när det gäller att registrera organisationsnummer, men fortfarande saknas ett stort antal organisationsnummer. Det förekommer också ogiltiga organisationsnummer. Ingen löpande kontroll sker av riktigheten av uppgifterna i leverantörsregistret.

6 Rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning är att landstinget inte har tillräckliga rutiner för att säkerställa att korrekta uppgifter om leverantörer finns registrerade i landstingets leverantörsregister.

Utifrån resultatet av granskningen rekommenderar vi landstingsstyrelsen att säkerställa att:

- Samtliga aktiva leverantörer har ett giltigt organisations- eller personnummer. Utländska företag kan registreras med momsregistreringsnummer.
- Det finns skriftliga rutiner som innebär återkommande dokumenterade kontroller vilka säkerställer att rätt uppgifter om företagen finns i leverantörsregistret.
- Det görs kontroll mot bolagsregister för att förebygga risken att utbetalning sker till fiktiv leverantör.
- Det stängs dubletter av leverantörer som inte är nödvändiga på grund av att systemet kräver det.
- Möjligheten undersöks att särskilja leverantörer som är stängda på grund av inaktivitet och sådana som är stängda på grund av att uppgifterna inte längre stämmer, exempelvis att företaget inte längre finns kvar.
- Det upprättas en riskanalys för hanteringen av leverantörsregistret.

Umeå den 22 september 2015

Ingrid Lindberg
Revisor
Västerbottens läns landsting